

ledes som Underviisningen tidligere dreves, var det mange Gange Tilfældet, at Mængden af Data aldeles tilintetgjorde Totalindtrykket af den Eftilbring om Folkenes og Landenes Eie- dommeligheder og gjensidige Vigtighed for hver- andre, som dog skulde være det egentlig dan- nende Element i den geographiske Underviis- ning. Som det gaaer med dette Sag, saaledes gaaer det med de andre; man kræver en stor Mængde positive Kundskaber, for en stor Deel af den Art, som Alverden ellers ikke paatager sig at vide, men hvor det er nok at vide, hvilken Bog man skal gaae hen og søge det i. Jeg skal ikke gaae nærmere ind paa de Ut- tringer, der fra forskjellige Sider ere frem- komne, navnlig fra den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 3die Valgkreds (Fallefen) med Hensyn til de forskjellige Sprogs Stilling. Her er, troer jeg, ikke Stedet for mig at ud- tale mine Ansættelser om den tydske Literatur; det følger af sig selv, at jeg ikke kan skjule dem, hvad jeg heller ikke har nogenstomhelst Lyft til, men der er andre Steder, hvor dette Spørgsmaal foreligger. Med Hensyn til de Bemærkninger, der ere fremsatte om, at det tydske Sprog har en eiendommelig Stilling paa Grund af de politiske Forhold, da en Deel af Landets Befolkning, som vi jo dog skulle leve sammen med, er tydsk, vil jeg sige, at Tydsk med Hensyn til den politiske Side af Sagen indtager i Kongeriget Danmark aldeles samme Stilling i Henseende til Underviisningen, som Dansk indtager i Hertugdømmet Holsteen. Jeg skal altsaa blot gjøre opmærksom paa, at enten maa den hol- steenske Minister, der jo, da der kun er een Minister, inaa betragtes som Cultusminister for Holsteen, have Noget at rette paa den hol- steenske Underviisningsplan, eller ogsaa maa den danske Cultusminister vistnok finde Noget at rette ved den danske Underviisningsplan. Jeg skal endnu kun gjøre den Bemærkning, at jeg i fuldeste Maal kan slutte mig til, hvad den ærede Rigsdagsmand, der havde Ordet umiddelbart før mig, yttrede med Hensyn til dette Spørgsmaals Stilling overfor Regjerings- magten. Jeg troer, at Spørgsmaalet om Grundtrækkene og Grundsætningerne for Under- viisningsplanen i de offentlige Bæveanstalter rettest bør høre under Lovgivningsmagten og

ikke under Administrationen. En anden Sag er det med Gjennemførelsen i det Enkelte, og med de nærmere normerende Bestemmelser for hele Udførelsesmaaden, der vistnok bør høre under Administrationen.

Koføed: Jeg skal efter de Udtalelser, der ere fremsatte, indskrænke mig til et Par Be- mærkninger. Jeg kan det saameget mere, som de Modgrunde, den høitærede Minister frem- satte, væsentlig ere blevne tilbageviste af tidligere Talere, og i Særdeleshed maa jeg takke den ærede sidste Taler for det afgjøvende Beviis, som han førte for, at Tydsk hos os er begunstiget i en ganske anden Grad, end Dansk er begunstiget i andre Dele af Monar- chiet, Heelstaten, eller hvad man behager at kalde det. Jeg maa i det Hele paastjønne den høitærede Ministers Forhold til nærværende Sag; det glæder mig, at Skoleplanen dog ikke er en aldeles uindtagelig Fæstning, at Mini- steren vil tage under Overveielse, om der ikke kunde forandres Noget deri. — Det er ikke mere, end hvad jeg havde ventet, at vi Danske maae dyrt betale for Forbindelsen med tydske Landsdele, at Samlivet med tydske Medunder- saatter maa stee paa det Danstkes Beføstning og paa Beføstning af Samlivet med vore nordiske Broderfolk; det er ogsaa en gammel Hi- storie, men den bliver dog bestandig ny, og det er ganske naturligt. — Hvad angaaer det Punkt, at den nordiske Underviisning skulde sætte sig paa Højsædet, saa troer jeg virkelig, at det er noget forkeert af Modstanderne at hyltre sig saaledes. Selv om man vil beskylde mig for en eenfibdig, sygelig national Retning o. s. v., saa troer jeg alligevel, at Feilen ligger paa den anden Side. Jeg forlanger jo ikke engang det Nordiske stillet lige med det Tydske, jeg forlanger blot, at vor gamle Oldemoder maa komme indenfor Døren, for at hun kan faae den Nøgt og Pleie, hun har gyldig Krav paa. Dette er Kernen af hele Spørgsmaalet, og altsaa kunde den ærede Rigsdagsmand for Kjø- benhavns 8de Valgkreds (Kimestad) gjerne have sparet sig en heel Deel af de Uttringer, han fremsatte, naar han blot havde værddiget mine Ord den fornødne Opmærksomhed; thi jeg har jo aldeles ikke talt om, at det oldnor-